

Ірина Мак:

«Нічого випадкового у житті не буває»

Ірина Мак (н. 1970 р.) – актриса театру і кіно. Народилася у Вінниці. 1994 року закінчила Київський інститут театрального мистецтва ім. Івана Карпенка-Карого (нині – університет) і була прийнята до Театру драми і комедії на лівому березі Дніпра, в якому продовжує працювати і нині. Дебютувала у ролі Варки у виставі «Чарівниця» за п'єсою Івана Карпенка-Карого «Безталанна» (режисер Дмитро Богомазов). У театрі зіграла близько 30 ролей, серед яких: Олівія у виставі «Що завгодно, або Двадцять ніч» Шекспіра (Дмитро Богомазов), Флавія Брент у комедії «Глядачі на виставу не допускаються!» за п'єсою Макса Фрейна «Театр» (Юрій Одинокій), Леді Капулетті у «Ромео і Джульєтті» Шекспіра (Олексій Лісовець), Донна Анна у виставі «Дон Жуан, або Уроки зваблення» за п'єсою Артура Міллера «Прощання Дон Жуана» (Дмитро Богомазов), Харита Огудалова у «Безприданниці. Версії» Олександра Островського та Енні у виставі «Дім» Ніколи МакКартні (Тамара Трунова). Фільмографія акторки налічує понад 50 робіт у фільмах і серіалах. Ролі: Оксана у серіалі «Царівна» Сергія Туряниці (1994), Кіра в мелодрамі «Уроки зваблення» Олексія Лісовця (2008), Марія Мельниченко у серіалі «На лінії життя» Антона Гойди (2016), Неллі Холодова у детективі «Відкрите вікно» Аліни Чеботарьової (2018), Оксана у фільмі «Міа Донна» Павла Острікова (2018), Маруся Кайдашиха у серіалі «Спіймати Кайдаша» Олександра Тіменка (2020). За ролі у серіалах «Спіймати Кайдаша», «Доктор Віра», «Нюхач-4» стала переможцем експертного рейтингу «Знято в Україні. TV: найкраще за 10 років» як краща акторка.

Акторка театру і кіно Ірина Мак.

Бесіду веде Вікторія Котенок

– Ірино, чи була професія акторки вашою дитячою мрією?

– Спочатку я обожнювала балет. До тих пір, поки не попала в театр на «Лебедине озеро». Я почула, як стукають пуанти об підлогу, і моя казка просто розтанула на очах. (Сміється). Я зрозуміла, що це дуже важка професія, яка вимагає величезної праці! І почала мріяти про акторство... У дитинстві влаштовувала цілі концерти: і в дворі, і в сусідів, і в селі у бабусі.

Після восьмого класу я вступила до Вінницького професійно-технічного училища, кращого з закладів Вінниці, на кравчиню чоловічого, жіночого і дитячого верхнього одягу. Директор в училищі був потрясаючий! Він дуже любив театр, тому у нас був танцювальний, музичний і театральний гуртки. Викладав в останньому – народний артист України Анатолій Миколайович Овчаренко. Надзвичайна людина і чудовий актор, який був відомий у свій час на всю Україну. На жаль, його вже давно немає з нами... Він – мій перший і головний вчитель акторської майстерності. Саме від нього я взяла основу професії.

– Які вистави тоді показували?

– Я грала у знакових на той час п'єсах сучасних драматургів. Це вже був час перебудови. Наприклад, у виставі «Дорога Олена Сергіївна» за п'єсою Людмили Розумовської (гучний на той час) я грала Олену Сергіївну. Анатолій Миколайович казав: «Мачок, тобі треба їхати вступати в Москву». (Сміється). «Яка Москва, – думала я собі, – кому я там потрібна... А як же батьки? Городи в селі? Хто буде допомагати їх копати?» (Серйозно). Таке було виховання: «мене» майже не було, була – сім'я. І батьки у мене з села. Тому родина завжди була на першому місці.

– І що ж ви вирішили?

– Вистави нашого театального гуртка ми інколи грали на сцені Вінницького театру. Тому після училища я продовжувала туди ходити і дивитися на репетиції свого викладача, який там працював. А в той час проходили репетиції «Лавочки» Олександра Гельмана. Постановкою займався керівник Житомирського театру Віталій Павлович Толок. І в якийсь момент режисер запитує Анатолія Микола-

йовича: «Хто це весь час сидить на репетиціях?» – «Це моя вихованка, – відповідає той. – Хороша дівчина». (*Посміхається*). Режисер потім підходить до мене: «Ну що, дівча, поїдеш до мене в театр? Даю тобі роль Лени Будягіної в “Дітях Арбата” Анатолія Рібакова»....

– Ви, напевно, одразу погодилися?

– Я спершу поїхала у Житомир, подивилася виставу. Повернулася у Вінницю і кажу батькам про запрошення. Пригадую, мама сказала: «Ідь, доця». Мамине благословення мене підбадьорило, і я поїхала у Житомир. У цьому театрі я працювала трохи більше року.

– Кого грала в Житомирському театрі?

– У мене було, здається, п'ять головних ролей. Керівник брав у прем'єрні вистави, вводив в репертуар. Моя акторська майстерність набирала обертів. Але без професійної освіти стало неможливим працювати далі, тому я поїхала вступати до Києва.

У Театральному інституті потрапила на курс народної артистки Юлії Семенівни Ткаченко. Дуже вдячна їй за те, що вона взяла мене. Адже тоді мені вже було 20 років. Для акторського факультету я була старувата. (*Сміється*). Коли Юлія Семенівна працювала зі мною, завжди казала: «Немає бути награву, відчувай внутрішню дію». Вона вчила стриманому існуванню на сцені, і я досі цього дотримуюсь. Мені дуже пощастило з учителями.

На паралелі я вчилася з режисерами, викладачем яких був Едуард Митницький...

– Це, напевно, Дмитро Богомазов, Дмитро Лазорко...

– Так. Ці та інші цікаві режисери. Едуард Маркович часто запрошував дивитися роботи його студентів, ми почали багато спілкуватися. Режисери брали нас у свої роботи. Тому після закінчення навчання я хотіла працювати в Театрі драми і комедії.

– Отже, ви пішли на прослуховування до того театру...

– Коли я закінчила інститут, лівобережним театром почав керувати Олексій Лісовець. Саме він мене прослуховував. Але після перегляду мені сказали відому фразу: чекайте дзвінка. І я думала, що все – пролетіла...

А тут склалася така ситуація, що у виставі Діми Богомазова «Чарівниця», яку він поставив за п'єсою Карпенка-Карого «Безталанна», виконавиця головної ролі ламає ногу. А їм через тиждень їхати у Львів на фестиваль. І Діма приходить до мене у гуртожиток, в якому я ще деякий час жила після випуску, і каже: «Мак, у тебе є один день на “подумати”, а потім ще 6 днів на репетиції». Я розплакалася... Така роль... За 6 днів!!! Це якась просто підстава... (*Сміється*). Але погодилася і ввелася у виставу. На щастя, я її до того бачила. Так я і потрапила в театр.

– Здається, у цій виставі ви згодом ще грала Софію...

– Так. (*Посміхається*). Акторка пішла з театру, і Діма запропонував ввестися на роль Софії. Після цього я вже грала лише її у «Чарівниці». Знакова для мене вистава була...

Загалом, з Дмитром у мене сім робіт. Наступною нашою спільною роботою після «Чарівниці» була вистава «Що зазгодно, або Дванадцята ніч» за Шекспіром, в якій за місяць до прем'єри випала виконавиця головної ролі – Олівії.

Акторка Ірина Мак.

Вони вже рік репетирували! Щоб мене ввести у цю постановку, пішло два тижні. Обставини були дуже стресові...

– Ви не раз були ніби рятівним колом для вистав Дмитра Богомазова. Розкажіть, за яким принципом працює цей режисер з акторами?

– Якщо чесно, мені з Дмитром було складнувато працювати, тому що для мене є важливим поступовий детальний розбір п'єси, лінії мого персонажа, «петелька-гачок». (*Сміється*). Богомазов працює по-іншому. Він визначає тему вистави, і ти, актор, маєш видати кілька варіантів існування на цю тему. Він не раз казав мені: «Ти не думай! Береш, розганяєшся і стрибаєш зі скелі... Потім неодмінно випливеш, побачиш». А мені ж треба до усього докопатися, в усьому розібратися... (*Усміхається*). Ми багато сперечалися, утім, він все одно брав мене у наступні роботи. І вони виходили цікавими і різними.

Була вистава «Останній герой» за п'єсою Марданя, в якій я грала одразу дві ролі: бабусю сталінських часів і московську сестру. Це був дивовижний досвід створювання зовсім різних персонажів в одній постановці. Пригадую також дуже дивну Донну Анну у виставі «Дон Жуан...» Міллера. Вона теж мені не легко далася, але вийшла смішною, незвичною. І я вдячна Дмитру за всі можливості, які він мені давав.

– Не менше ви зіграли ролей у виставах Олексія Лісовця...

– Так, з ним у мене, здається, близько восьми робіт. Олексій – це повна протилежність Дмитру. Він сам вибудовує у виставі все до міліметра. Коли починає репетиції, в його голові вже повна картина майбутньої вистави: від внутрішніх ліній кожного героя, мізансцен, до декорацій і музичного оформлення. А тобі, як актору, треба чітко і правильно виконати все, що тебе просить режисер. З ним

Ірина Мак у виставі «Дім» Ніколи МакКартні. Режисерка Тамара Трунова. Театр драми і комедії на лівому березі Дніпра.

у мене була інша ситуація: на репетиціях абсолютне керування з боку постановника і брак можливості для твоїх пропозицій.

– Які ролі у виставах Лісовця вважаєте знаковими у своїй творчості?

– У його постановці «Вічний чоловік» за Достоевським у мене була зовсім маленька роль, але я спробувала таке вперше. Це була повія Маша, до якої ходив головний герой. У Олексія важливою для мене була роль Дар'ї Федосіївни у виставі «Не все котові масляна» Островського, а однією з улюблених драматичних – Леді Капулетті у «Ромео і Джульєтти» Шекспіра. В автора вона майже не прописана, але те, що зробив Лісовець...

У мене було п'ять сцен у виставі, половина з яких без слів, але у кожній прочитувалася доля цієї жінки. Те, що вона дитиною вийшла заміж, що свого чоловіка боялась і не поважала. В якийсь момент вона закохалася у свого племінника Тибальта, розуміючи, що роман з ним – це єдине, що дає можливість відчувати себе жінкою. Чоловік міг підняти на неї руку. Проблеми доньки їй були дуже зрозумілі, але допомогти вона ніяк не могла. Після загибелі Тибальта її просто не стало...

У виставі Лісовця «Розлучник» за п'єсою Сапдари я зіграла теж дві ролі – Вірджінію і Меду. Вони були різні і дуже мені подобались.

– Недавні ваші роботи – у виставах Тамари Трунової. Розкажіть, будь ласка, детальніше про прем'єру вистави «Дім» за п'єсою сучасної британської драматургині Ніколи МакКартні.

– Тамара – дуже цікава режисерка, непередбачувана, з неймовірним інтелектуальним багажем. Репетирувати «Дім» було і цікаво, і складно. Вистава піднімає тему людських травм: дитячих, сімейних, у стосунках між чоловіком і

жінкою, батьками і дітьми. Під час роботи над цією виставою раптом почали виринати найстрашніші спогади.

– Репетиції вистави наштотували на переосмислення свого минулого?

– Це було так важко... (Сльози на очах. Пауза). У моїй сім'ї такого не відбувалося, як у п'єсі. Але там є якісь моменти, які чіпляли інші історії мого життя. Повідчинялися двері таких спогадів, на які я думала, що повісила надійні замки... І такі різні моменти пригадувалися кожною з нас. Проте завдяки цій виставі я змогла розібратися в певних питаннях, і якісь незагоєні рани мене відпустили...

Не дарма кажуть, що нічого випадкового у житті не буває. Це абсолютна правда. (Посміхається). Адже я майже випадково потрапила у цю виставу. Утім, вона стала своєрідним підсумком моїх попередніх надбань. Після неї хочеться стрибнути ще вище...

– Над чим працюєте нині у театрі?

– Зараз ми репетируємо зі Стасом Жирковим виставу «Батько» Флоріана Зеллера. Буду грати доньку головного героя, якого репетирує Олег Стефан. Немаленька і досить складна роль. Я її, чесно кажучи, боюся... Але сподіваюся, що вона стане тим новим стрибком у творчості. Прем'єра була запланована на кінець сезону, але через карантини перенеслася. Якщо не буде нового карантину, то у вересні ми її випустимо.

– Однією зі знакових ролей у кіно для вас стала Кайдашиха у серіалі «Спіймати Кайдаша» Олександра Тіменка. Хто надихав на створення цієї героїні? Можливо, ви бачили схожих жінок у дитинстві в селі?

– Ну, звісно ж... Я виросла серед таких сімей, бо щоліта чи на свята мене відправляли до бабусі. Кайдашиха стала збірним образом. В ній і бабуся, і мама, і тітки, і сусідки.

– Ваша Кайдашиха – голова сім'ї: вона приймає всі рішення, на ній все тримається... Чоловіки у серіалі якісь слабкі, мало заробляють, пиячать...

– Дивіться... Так, є жінки дуже владні, які підминають під себе чоловіків. Але тут не ця ситуація. Якщо уважно дивитися, Маруся змушена була стати сильною. (Емоційно). Бо якого чорта той чоловік безперестанку п'є... Совість у нього є?! Маруся від нього народила двох чудових синів! Все життя пахала і продовжує це робити. Свині, корови, гурод, діти... Що таке жінка і три мужика? Один інфантильний, другому треба жінка з перцем, третій одружився на дитині і зробив їй двоє дітей... Де розум? А на ній, жінці, все тримається. Якою вона мала стати в таких обставинах? Мені хотілося, щоб була сцена, де Маруся буде навзрид плакати і питати Бога, за що він її так карає. Бачите, я навіть не хочу її називати Кайдашихою, вона для мене тільки Маруся. (Усміхається). Але, на жаль, на зйомки у нас було небагато часу. Для серіалу, в якому зображено дев'ять років життя, три місяці на зйомки – це катастрофічно мало. Треба рік – не менше.

– Ви працюєте в театрі разом зі своїм сином Макаром Тихомировим. Чи граєте у спільних виставах?

– Цікаво, що син дебютував у виставі «Дванадцята ніч», тільки в новій версії Богомазова. Таке цікаве співпадіння!

А грали разом ми поки один раз у виставі «Глядачі на виставу не допускаються», і тільки тому, що треба було терміново замінити його партнерку.

Ми зустрілися на сцені і з'ясувалося, що... Ну, ми і так знали, що обоє досить темпераментні. Ми з Макаром такі два італійця. Але швидко, на щастя, відходимо. А завдяки цій роботі усвідомили, що треба відділяти стосунки партнерські і сімейні – вони не мають пересікатися.

– Розкажіть про ваш метод роботи над створенням ролі.

– Це все разом: я читаю уважно п'єсу чи сценарій, слухаю поради режисера, шукаю прототипи і паралелі у житті, дослухаюсь до своєї інтуїції... Як у кожного режисера є свій індивідуальний метод роботи над виставою, так і в актора це відбувається щоразу по-різному. Ти все слухаєш, за всім спостерігаєш і накручуєш в один м'ячик чи грудку, щільну таку, аби не розвалювалася. Щоб потім у цій ролі відчувати себе впевнено.

– Як проводите вільний від роботи час?

– Люблю плавати. Гуляти на природі. Екстремальні види спорту. Торік, наприклад, стрибнула з парашутом з літака. Учора перед виставою я ганяла на байку. Також люблю водні скутери. Колись їздила на танку. Тобто я люблю щось таке ризиковане, емоційне... Щоб адреналін працював трохи в іншій сфері.

Червень 2021 р.

Ірина Мак, Макар Тихомиров у виставі «Глядачі на виставу не допускаються!» за п'єсою Макса Фрейна «Театр». Режисер Юрій Одинокій. Театр драми і комедії на лівому березі Дніпра.

Ірина Мак, Григорій Бакланов, Віктор Жданов у серіалі «Спіймати Кайдаша». Режисер Олександр Тіменко. 2020.

Ірина Мак з сином Макаром Тихомировим.

